

BÖFI'94

avagy BÖlcsész-Fizikus gólyatábor
Zemplén, 1994

Mottó:

“...akkor csak a poént!”
(Taszió)

...az évezred gólyatáborra!

Ha a busz is fizikailag ugyanaz a vonat lesz...
Színpompás tűzijáték, mely idén végre látható is!
Milyen finom ez a toniksörp, és a Bogdán mégis megitta!
Kilyukadt bográcsokat garanciával foltoz a vágáshutai
polgármester.

Luxus gólyatábor, avagy ránk rohad a párizsi.
A Biharynak minden este eszébe jut EGY vicc.
Szívvel készült reggeli (Rómeó jegyre).
Őeld át a Nagy-Milic LuΦ-oszlopát!
Ahol a kék jelzés is véget ér...
Nudisták a Zemplénben...

Aki nem fürdött kétszer, az egyszer sem fürdött!
Turistaház autókból, nehogy elázzon a sör!
Páros ívű szép szivárvány...
Naponta négy gradiens-túra a füzéri várba, ugyanott
gyertyafény.

dggy, az ógörög turista...
A táborvezető megaszívátása kontra-mega-szivacsjegyre,

avagy mint a Manó fenn a fán...
Meglepetéshegyek a Meglepetések Hegyén.
Sellő lány a békanyálban, meg a néma leventék és a
túlkapásbizottság.
A kapitalizmus farkastörvényei betették lábukat – mi meg

elhúztuk a belünket.
... ez az igazi zászló (keresd a szupervédőket!)
A sün, a róka és a holló – meg a röhögő ENSZ-
megfigyelők.

Óra a szalmakazalban, avagy $H_3 = 0$.
A hullák rohadt dinnyét esznek.
Éjfélkor indul útjára a gyönyör – negyed négykor csúcsra
ér.

Az igazak álma – villámfény és gyertyafény között.
Hagyományos ázás Flórikával és maffiával.

Nyissák ki a kocsmát!!! S lőn.
Két napi gradiens – egy nap alatt.
Tamáskodó gyilkosok – gyilkoló Tamások.
Tengerszem és tenger éhes száj.
Éjjel átkeltünk a folyón (egyesek többször is).
Kontranóta bölcsészmodra.

Múzsacsók a ligetben.
Derivátor medvenyomon, avagy fogkrémes lecsó.
Hosszabb, mint a tavalyi!
Vadász, vadász...

Lacesz ódája a gólyatáborhoz.
Van, aki a sört szereti. Igyon vizet!
Fogj kezet a jegesmedvével! Aztán sikoly...
Rocky polo picture show.
Már csak néhány csillag ég...
A túlbuzgó kalauz esete minusz nyolc bliccelővel.
Hát azt tudjátok-e, hogy kik vagyunk mink?...

...és természetesen:

IDÉN (IS) VELETEK UGYANITT!

dggy & Manó

BÖFI'01

avagy BÖlcsész-Fizikus gólyatábor
Zemplén, 2001

Mottó:

“Venator venator tu venis sugere huc!”
(Medve)

Senki ne ijedjen meg, most éppen nem a közvetlenül 2dl
tej vagy sör elfogyasztása után gyakran fellépő jelenségre
utalunk a címben, hanem valami egészen másra. A BÖFI,
avagy BÖlcsész-Fizikus Gólyatábor lesz a ti első
találkozásotok az egyetemistákkal és az egyetemi élettel.
Mit is jelent az hogy BÖlcsész-Fizikus? Évszázados
hagyomány szerint, a fizikus szakon eluralkodó, igen
kiegyenlített ivararányt a mindenkori szervezők a
Bölcsészkarról meghívott lányokkal igyekeznek
kiegyensúlyozni. Azért természetesen a fizikuslányoknak
sem kell elkeseredni, mert a BöFi-ben akadnak bölcsészfiúk
(*ne értékeljük már le ennyire a fizikuslányokat* :) - a szerk.) is.
De még mielőtt bárki valami rosszra gondolna, jöjjön egy kis
ízelítő a programokból. Mivel ez egy vándortábor a Zemplén
hegyei közt, ezért természetesen mindenki igénye szerint
választhat különböző jellegű és nehézségű túrák közül,
úgy mint: hegyen-völgyön, árkon-bokron, kocsmától
kocsmáig, kényelmes erdei, stb. Lesz számháború, illetve
nagyszabású maffiázás. Minden este tábortűz és éneklés -
már most érdemes elkezdni az újság közepén szereplő
dalok, de legfőképp az elején lévő induló tanulmányozását.
Utolsó este pedig fergeteges show-műsor zárja le a tábor,
melyben sok prózai és zenés darab - persze nem kifejezetten
irodalmi művek - előadása mellett sor kerül majd a
tisztelőbeli fizikus-avatásra is, illetve a... de ez egyelőre
titok. Mindezek mellett természetesen ott lesz a lehetőség a
tájékoztatóra: az információkat az egyetemről és az
egyetemi életről első kézből, a felsőbb évesektől és az öreg
diákoktól kaphatod meg. Így, ha eljössz - és miért is ne jönnél
el -, a nagy buli közepedre valamennyire képet kaphatsz
arról a "világról", amely az elkövetkező éveidet
meghatározza.

Tehát szeretettel várunk,

Orsi

Info: Szabó Orsi

(e-mail: wennon@renyi.hu, tel: 06-30-9870532)

Az idei Fizikus-Bölcsész gólyatábor augusztus 27. és
szeptember 2. között lesz a Zemplénben, Regéctől
Sárospatakig. A csomagokat tábortól táborig autó viszi!
A gólyatáborban minden fizikus, geofizikus, fizikatanár és
bölcsész gólya (meg aki még ráér) részt vehet, ha
– a felvételi értesítőjéhez mellékelte válaszlévlében (vagy a
fenti e-mail címen, telefonon) bejelenti ebbéli szándékát;
– megjelenik az indulásnál 2001. augusztus 27-én, vasárnap
13:00 órakor a budapesti Keleti pu. aluljárójában, a
pénztárak mellett (aki máskor/máshonnan jönne,
egyeztessen a szervezőkkel, lásd fentebb Hasszán címét);
– a fenti helyen és időben befizeti a tábor részvételi díját
(lásd gólyatábori meghívó);
– elhozza a szükséges felszerelést (hálózsák, izolír, tányér,
evőeszköz, zseblámpa, fürdőruha, esőköpeny, lehetőleg
sátor is, valamint elektromos hajszárító);
– vállalja a tábori körülményeket és a többiek társaságát;
– aktívan közreműködik a hangulat feldobásában.
FONTOS! Ha netalántán bármi különbség adódna az itt leírtak
és a külön mellékelte gólyatábori meghívó között, akkor az
ott leírtak az igazabbak.

FIZIKUS (ÉS PERSZE GEOFIZIKUS) SZEPTEMBER

Ti, szerencsés 2001-es golyák nem is sejthetitek, mibe csöppentek bele három évvel ezelőtti sorstársaitok... Költözött a TTK, legalábbis a jelentősebb része (pl. a fizikusok :-)) a Trefort-kertből a Lágymányosi új campusra, az ott épülő (sajnos, még a beköltözés pillanatában, sőt még ma is csak épülő!) új fizikus épületbe. A tanévkezdés ezért a szokásos szeptember eleji időpontról későbbre tolódott, és a golyák ott heverték parlagon, már a golyatábor után, de még az első tanórák előtt. Agyuk üresen forgott, nem volt mit örölnie, pedig a nyár már visszavonhatatlanul véget ért. És akkor kipattant az isteni szikra!

Hiszen a fizikus nem azért a FEJ, FEJ, FEJ!!!, hogy az ilyen káosztól pánikba essen! (Külön elmélete is van rá...) Sőt, a nehézségekből előnyt kovácsol magának. És lőn. Akkor előnyt, hogy még nektek, a három évvel későbbi golyáknak is jutott belőle. Igaz, hogy ma már nem akkora a kavarodás, mint annak idején, de azért nektek is lenne belőle bőven részetek.

Itt vagytok ti, fizikus és geofizikus golyák, akik eredetileg (a sok évtizedes gyakorlat szerint) arra lettetek volna kárhóztatva, hogy a tanévkezdést követő néhány hétben szédülten kóvályogjatok az egyetemi épületek, folyosók és liftek, valamint az egyetemi lét labirintusaiban, tétován keresve a könyvtárat, a XIX-29B számú előadótermet, az aktuális oktatót, a Dékáni Hivatalt, a Nyúz első számát, a tanszéki hirdetőtáblát, a fénymásológépet, a bankautomatát, a fizikus géptermet, a Mafihe honlapját, az elte.fiz newsgroup olvasásához szükséges varázsigéket vagy varázsfőneveket, a HÖK ösztöndíj-ügyekben illetékes elnökhelyettesét, a középiskolai függvénytáblázat egyetemi megfelelőjét, évfolyamtársaitokat, két előadás között egy nyugodt helyet, egy falás ételt vagy egy pofa sört, a Pardon büfét vagy a kólaautomatát, egyetemi polgári jogaitokat és kötelességeiteket, a Lágymányosi és Trefort-kertet összekötő buszjáratot (azt ugyan hiába keresnétek!), Évát és Ágotát, a középiskolában megtanult képleteket és az akkor elsunnyogott matematikai ismereteket, amelyekre azonnal szükségetek lenne az első zh-nál, az elveszett passwordot és az elveszett gyerekort, mindehhez a megfelelő pofát és a megfelelő szavakat, hogy elátkozhassátok azt a kóbor gondolatot, amely a TTK irányába vezérelte lépteiteket...

Nyugi - minden elődötök átesett ezen a néhány hetes krízisen, aztán lassan megtalálta a helyét a TTK-nak nevezett örültekházában. Ti pedig sokkal szerencsésebbek lesztek náluk, hiszen a költözés miatti tanévhalasztást kihasználva 1998-beli őseitek számára megszerveztük az első **FIZIKUS SZEPTEMBER**T, annak sikerén felbuzdulva pedig intézményesítettük az akciót, és haladó, ápolandó hagyományként idén átnyújtuk nektek is. Elődeiteknek két hét látszólagos szabadidőt biztosított a költözéssel járó fejtelenség - ennyi időnk most nincs, de azt a keveset jól ki fogjuk használni.

Az ideai tanév szeptember 10-én kezdődik - nos az ezt megelőző négy munkanapot használjuk fel arra, hogy bepótoljuk a látszólag bepótolhatatlant, és megkíséreljünk meggyökereztetni benneteket az egyetem első látásra emberbarátnak nem mondható talajában. Az ideai **FIZIKUS SZEPTEMBER** ezért két nappal a fizikus golyatábor után, 2001 szeptember negyedikén, kedden kezdődik (a közbenső egy nap alatt mindenki megvárhatja a golyatábori gradiens-túra során szitává, sőt fraktál-jellegűvé lyuggatott farmerjét, memorizálhatja a golyatáborban tanult fizikus nőtákat, és érzékeny búcsút vehet családjától, mielőtt végleg az egyetemi élet örvényébe vetné magát), és hetedikén,

pénteken este ér véget, egyetlen hétvégével a hivatalos tanévkezdés előtt.

A **FIZIKUS SZEPTEMBER** néhány napja alatt úgy teszünk, mintha normális (csak egy kicsit gyorsított és sűrített) tanítási idő lenne - csak persze minden kockázat, zárthelyi és egyéb számonkérés nélkül. Olyan ismeretekkel bombázunk benneteket, amelyek korábban, a "normális" években nem hangzottak el, hiányuk viszont átsütött az egyetemista lét első hónapjain, amelyeket aztán mindenki egyedül kapargatott össze, és amelyek idejekorán történő megszerzése remélhetőleg átsegít benneteket a fent vázolt (csak vázolt!) krízisen.

Megismerkedhettek az egyetem felépítésével, működésével, szabályaival, térbeli elhelyezkedésével (mindehhez oda is megyünk, és megtapogatójuk). Első kézből, a HÖK és a Mafihe vezetőitől tudhatjátok meg, mik is ezek a diákszervezetek, mire valók, mit tesznek a hallgatókért, és ti mit tehettek e szervezetek keretében - magatokért és társaitokért. Megismeritek a hallgatók jogait és kötelességeit, az örületesen bonyolult egyetemi ösztöndíj-és tandíjrendszer finomságait, az egyetem és a HÖK által adható támogatásokat és igénylésük módját. Emellett bemutatjuk az egyetemi sportéletet, a hallgatók rendelkezésére álló lehetőségeket, ezek helyszíneit is.

Természetesen szakmai programok is lesznek. A Fizikus Tanszékcsoport vezetője elmeséli, mivel is foglalkoznak az egyetemen dolgozó, kutató és oktató fizikusok, hol is tart a modern fizika frontvonalát, milyen tudományos (no meg vizsga-) kérdésekkel kell majd néhány év múlva nektek is szembenéznetek. Részletesen ismertetjük a különböző tanulmányi versenyeket, tudományos diákköri rendezvényeket, külföldi cseregyakorlatokat és ösztöndíjakat. Emellett itt az utolsó alkalom a középiskolában (általatos, tanáraitok vagy a tanterv által) elsunnyogott, de az egyetemen már az első órákon szükséges matematikai ismeretek, nevezetesen a differenciál- és integrálszámítás, a differenciálegyenletek elmélete, valamint a komplex számok algebraja bepótlására, beszerzésére vagy felrészítésére. (Másnap ezeket az ismereteket már használni, működtetni kell...) Megismerhetitek az egyetemi könyvtárak működési rendjét, egyben be is iratkozhatok. Bemutatjuk a fizikusok rendelkezésére álló számítógéptermeteket, és a géphez jutás módszereit. Megtanulhatjátok az egyetemi kommunikáció legfontosabb eszközeinek, a ludens nevű központi számítógépnek kezelését és lehetőségeit. Ha augusztus 20-ig visszakülditek a kitöltött és mindkét oldalán aláírt, a ludensre érvényes felhasználói azonosítót kérő űrlapot, akkor a **FIZIKUS SZEPTEMBER** folyamán már át is vehetitek azonosítótokat, az egyetemi virtuális világság végtelen térségeibe szülő belépőtöket. Azonnal tagjai lehettek a fiz_j@ludens.elte.hu nevű évfolyamlistának, valamint a fiziqs@ludens.elte.hu nevű összefizikus levelezési listának.

A **FIZIKUS SZEPTEMBER** során a komolyabb programok között pihentetőként néhány érdekes előadás hangzik el a modern tudomány szórakoztatóbb, látványosabb területéről, pl. a fraktálokról és a Világegyetem jövőjéről.

Hogy is kell ezt finoman mondani: a **FIZIKUS SZEPTEMBER** természetesen nem kötelező, de erősen ajánlott... Az itt elhangzó matematikai ismeretek olyanok, amelyek meglétét a tanterv hallgatólagosan feltételezi, a hivatalos előadások pedig már az első órákon építenek rájuk. Aki mindent tud, azt ez természetesen nem zavarja. De aki nem tud mindent... És aki mindent tud, még az sem tudja azt, hogyan kell a

TTK-n szocitációt kérni, és hol lehet elzárni a II. előadóterem légkondicionálóját... (sehol).

A fentebb felajánlott ismeretek mind olyanok, amelyek a hivatalos tantervben sehol sem kaptak helyet. Mindenkinek meg kell tanulni mindezt - de ez általában egyedül, sok kínlódással, próba-szerencse alapon szokott megtörténni. Most itt a lehetőség: a **FIZIKUS SZEPTEMBER** során a legautentikusabb forrásokból szerezhettek meg az egyetemi lét eme nélkülözhetetlen alapismereteit. És persze ez alatt az idő alatt megismerkedhettek felsőbbéves társaitokkal, akik máshonnan nem beszerezhető élményeikkel, tapasztalataikkal és tanácsaikkal segítenek benneitek. Mindemellett oldottabb programok, a hét végén kirándulás és buli is vár rátok e néhány intenzív napban, amelyre remélhetőleg így fogtok visszaemlékezni: ijedt kis nyusziként érkeztem, de a **FIZIKUS SZEPTEMBER** után már jól tájékozott, az egyetemet, társaimat, oktatóimat, jogaimat, kötelességeimet és lehetőségeimet jól ismerő, öntudatos egyetemi polgárként vágtam neki a tanévnek, és a fekete lyukként előttem gomolygó öt (?) esztendőnek.

Így aztán néhány héttel később, amikor a Hold megtelik önmagával, és ti felsorakoztok az elmaradhatatlan, hagyományos 'SKŰ'-höz, már nem fog akkora félelmet gerjeszteni bennetek még a rettenetesen vastag Landau-VIII sem, majd a bennfentesek fennkölt nyugalmaival fogjátok a hóhér után mondani, hogy "homomorfizmus magja normálosztó" - a **FIZIKUS SZEPTEMBER** élményeivel és ismereteivel felruházva pedig már nemcsak azt fogjátok sejteni, hogy a fenti rejtélyes állítás - felsőbb éves társaitok egybehangzó véleményével teljes összhangban - valóban triviális, hanem azt is, hogy egyben szép is, és valami igen mély igazságot fejez ki a világról, a fizikus pedig egyebek között azért fizikus, hogy erre az igazságra büszke legyen.

Találkozunk tehát szeptember 4-én, kedden 9 órakor a látványos fizikus épület északi bejárata előtt (valamilyen rejtélyes okból az van kiírva oda, hogy Kémiai Tanszékcsoport - ne higgyétek el!), eső esetén pedig bent az előcsarnokban, ahol is - bár a tanév még nincs sehol - megkezdődik (reméljük, mindannyiótok hasznára) az idej, immár reguláris **FIZIKUS SZEPTEMBER**.

ágy

Esett már a fejedre Newton almája? Fújtal már velünk egy követ (németül: ein Stein)? Ittál már Bernoulli... ezt inkább hagyjuk. Tudod-e, hogy homomorfizmus magja normálosztó, és észrevetted-e, hogy ez triviális?

Mіндеzen élmények nélkül nem is lehetsz igazi fizikus. De szert tehetsz rájuk, hogyha megjelenysz 2001. szeptember 27-én, csütörtökön (ama nevezetes napon, amikor a Hold - majdnem - ELTElik önmagával, a Trefort-kert viszont megtelik különböző éves fizikusok légióival, akik mind téged jöttek felszívni, megcsócsálni és... felavatni) este 6 órakor a Gólyavár előtt.

Nemes vetélkedés után következik az est fénypontja, a

'SKŰ

ahol lélekből jövő fogadkozásaid meghallgattatnak, és fizikussá avatódhatsz. Utána pedig titokzatos éjszakai túra következik (zseblámpát hozni szigorúan tilos), a kerekedő Hold többszöri megugatásával, a fizikus nóták n -szeri elnyekergésével, valamint folyékony halmazállapotú nemes anyagok múlt idejűvé történő transzformálásával. Hazatérés a hajnal első sugarával, valamint a fizikus lét nemes büszkeségével csordultig telt... szívvel. Egyszóval gyere, és ne feledd: bár hajnal felé a perturbáció feloldja a degenerációt, de aki nem tart velünk, az Clausius-Claperyon magában!

Mafihe-Bolt

Mafihe-kiadású könyvek kaphatók reklámáron!

Sailer K.: Szimmetriák és megmaradási tételek 400 Ft
Rimányi Richárd: Csomók és 3-sokaságok 400 Ft
Fizika és geometria.

Az 1997. évi nyári iskola bővített jegyzete 500 Ft

Kapható továbbá:

Gábos Zoltán: Termodinamika 500 Ft

A fenti árak Mafihe-tagok számára érvényesek.

Ingyen elvihető: a Mafihe éves jelentései, régi Fizikai Szemlék és Mafigyelők (amíg a készlet tart).

10000. (bináris) TOR-TÚRA

Show-hajtóttál már velünk az őszi erdőn? Hallgattad-e, hogyan mallik a pity? Írtál-e már verset fejen állva? Kerested már a garázdabillegető nyomát? Átkeltél-e már éjjel a folyón? Készítetted már kösziklából papírrepülőgépet? Válaszoltál-e már a szivatóbiztosok blödebbnél blödebb kérdéseire? Egyszóval: *szívatlak-e meg már úgy istenigazából?* (Persze, hiszen felvételizté...!) De ha mégis hiányzik életedből ez az élmény, akkor se búsulj! Szervezz 5-15 fős csapatot, és nevezd a **Tizenhatodik Nagy (amúgy bináris) Tortúrára!** Egész napos túrával egybekötött vetélkedő a budai vagy pilisi hegyekben 2001. október 13-án (a helyszín egyenlőre titok). A győztes csapat jutalma a **SÜLT MALAC** (ld. ábra). Utána helyszíni sör- és Cola-csapolás, éjszakai buli. Szponzor a Hallgatói Önkormányzat.

A Kétértékű Szivatóbiztoság

Figyelem! Előzetes feladatok is lesznek!

Figyeld a Nyúzt, a plakátokat és a Tor-túra honlapját!

(<http://ludens.elte.hu/~orangyal/index.html>)

FIZIKUS INFORMÁCIÓS FORRÁSOK

Mottó: Az információ az egyetlen vagyontárgy, amely nem lesz kevesebb, ha mindenkinek adunk belőle

Ezúttal nem szakmai jellegű információkról lesz szó (lásd az ajánlott könyvekre és a könyvtárakra vonatkozó cikkeket), hanem a tanulmányaiddal, az egyetem életével és rendezvényeivel kapcsolatos hivatalos és nem hivatalos információk elérési módzatairól.

1. SZÓBELI FORRÁSOK:

(pletyka): évfolyamtársak, felsőbb évesek, patrónusok. (Ez a legeslegfontosabb forrás – *a szerk.*)

2. ÍROTT FORRÁSOK:

a/ Faliújságok

Minden **tanszék** saját faliújsággal rendelkezik. Itt az előadásokkal, zh-kal, vizsgákkal és azok eredményével kapcsolatos információkat keresheted. Az új légymányosi épület a három évvel ezelőtti költözést követő lassú konszolidáció után a szociológusok tavalyi beköltözésekor ismét felbolydult, de mára már kezd kialakulni a fizikus tanszék faliújságjainak új rendszere. Előbb-utóbb kitanuljátok, melyik tanszék melyik emelete(ke)n, melyik folyosó(ko)n búvik meg. A faliújságok a tanszékvezető és titkársága irodáit rejtő folyosó falán, illetve a szomszédos zsbongókban találhatók. Sok oktató egyszerűen a saját aijtajára (az igényesebbje az aijtóra helyezett parafa hirdetőtáblára) akasztja ki a zh-eredményeket, vizsgaidőpontokat, jelentkezési lapokat. Ezért érdemes azt is megtanulni, melyik oktatóknak merre van a szobája. A fizikusokat is oktató matematikus tanszék faliújságjait egyelőre a Kecskeméti utca 12. számú épületben keresd (és persze figyelj a kósza pletykákat a matematikusok száműzetésének további stációiról, arról, hogy ha minden igaz, még az ősszel végleges otthonra lelnek a légymányosi Déli tömbben...).

A **Tanulmányi Osztály** (tanrendekkel, szünetekkel és egyéb hivatalos ügyekkel foglalkozó) hirdetései a légymányosi fizikus épület (hivatalos nevén Északi tömb) első emeletén, a TO folyosóján, illetve az első emeleti liftekhez vezető folyosón található (igen, ott, ahol a felvételi dolgozatodra kapott pontokat kerested...).

A **Mafihe** saját faliújságjai részben a 2. emelet nyugati (hegyekre és teraszra néző) zsbongójában található hirdetőtáblákat, részben a 2.64 számú szoba, azaz a Mafihe irodája körüli összes falfelületet borítják. Itt a Mafihe által szervezett programokról (versenyek, vetélkedők, előadások, nyári iskolák, TDK-ülések, kutatóintézet látogatások), valamint ösztöndíj- és állaspályázatokról, nyári gyakorlatokról olvashatsz. Emellett kirándulások, gólyatáborok és más programok hírei is megjelennek. Itt lehet jegyzeteket vagy könyveket keresni vagy hirdetni, és ami még eszedbe jut.

A **Hallgatói Önkormányzat** (HÖK) hivatalos faliújságjai Légymányoson a földszinti liftekhez vezető folyosón levő Hallgatói Iroda mellett, bent az irodában vannak. Itt hirdetik meg az egész kart érintő előadásokat, pályázatokat, táborokat, kirándulásokat, sztrájkokat, tüntetéseket. Ugyancsak itt találod a szociális ösztöndíjakról és egyéb húsbavágó döntésekről szóló listákat, valamint a Hallgatói Alapítvány és a SKA (Sport és Közművelődési Alap) pályázatainak eredményeit.

b/ Újságok

A TTK legfontosabb információs fóruma a **Nyúz** nevű, a szorgalmi időszakban hetenként megjelenő ingyenes újság. **Gólyanyúz** című, évente megjelenő különszámával már találkoztál. A Nyúz szerkesztősége Légymányoson, a minusz egyedik szinten található. Gazdag kulturális rovata, interjúi és úti beszámói mellett a Nyúz elsődleges feladata a Kar ügyeiről való informálás: a Kari Tanács határozataitól a korábban említett pályázati kiírásokig és döntésekig, előadások, rendezvények, táborok és túrák meghirdetéséig mindenféléről olvashatsz benne.

A Mafihe saját, legváratlanabb pillanatokban megjelenő lapja,

a **Mafigyelő**. Ennek különszámát tartod most éppen a kezdedben. Szerkeszti a mindig aktuális főszerkesztő, aki régebben azonos volt a tájékoztatási felelőssel. A Mafihe programjai (iskolák, versenyek, előadások, konferenciák, cseregyakorlatok, látogatások) mellett fizikával kapcsolatos cikkek is helyet kapnak az újságban. Továbbá a közhasznósági törvény áldásaként a Mafihe-ülések jegyzőkönyv-kivonatait is olvashatjátok majd e lap hasábjain. A Mafigyelőt írja és olvassa (legalábbis reméljük): a fizikus hallgatók teljes testülete. (A Te cikketet is szívesen közöljük! – *a szerk.*)

Más egyetemek lapjai (emellett az országos napilapok és műsorújságok) a Hallgatói Irodában olvashatók.

c/ Tantervek, tanrendek, szabályzatok, oktatók hallgatói véleményezése

Minden gólya megkapja a Tanulmányi Osztálytól saját szakjának éppen aktuális **tantervét** és tanulmányi követelményeit tartalmazó füzetet. Minden szak tantervéből megtalálható egy példány a Hallgatói Irodában.

Félévkezdéstől a Hallgatói Irodában lehet megtekinteni és lemásolni az aktuális félév **tan- és specirendjét**. Az anyag elektronikus formában is elérhető a ludens gopheren.

A felsőoktatásra vonatkozó törvények és egyéb **jogszabályok**, az egyetem működési, vizsga- és fegyelmi szabályzata és még sok minden a Hallgatói Irodából kérhető ki helyben olvasásra vagy fénymásolásra.

A Felsőoktatási Törvény értelmében az egyetemek hallgatói félévente véleményezik oktatóikat. A **véleményezés** eredménye a TO-n tekinthető meg, korlátozott ideig. A szabályok változóban vannak, érdeklődjetek!

3. ELEKTRONIKUS FORRÁSOK

Az utóbbi években az írott információk egyre nagyobb része olvasható elektronikus formában is, vagy kizárólag így. Az egyetemen elég sok helyen hozzáférhetsz a számítógépekhez (lásd erre vonatkozó cikkünket), ezek a számítási munka és az egyéni levelezés mellett közhasznú információforrásként is hasznosíthatók. Az egyetem központi információs gépe – jelenleg – a **ludens**, amelyre minden egyetemi hallgatónak alanyi jogon jár a felhasználói azonosító (**account**). A ludens account-igénylő lapját a Gólyamafigyelőhöz mellékeljük. Ha ezt pontosan kitöltve és mindkét oldalán aláírva augusztus 20-ig visszaküldöd a Mafihe címére (lásd az újság végén), akkor az általad megadott usernév (amennyiben az még szabad) már a tanévkezdéskor élni fog az accountod, amely egyben az e-mail címed is lesz. (Emellett még sok más számítógépre is szerezhetsz azonosítót!) Ezzel határtalan információs birodalom kapuja nyílik meg előtted. A részleteket számtalan program help-je tartalmazza, de nyugodtan kérdezd meg idősebb, tapasztaltabb hallgatótársaidat vagy oktatóidat. A tanév elején, a **FIZIKUS SZEPTEMBER** rendezvénysorozat keretében Horváth Gábor (*HG user*), a ludens volt és örökös rendszergazdája személyesen fogja nektek elmagyarázni a ludens működését, használatát és az általa elérhető lehetőségeket. Itt csak a legfontosabbakat ismertetjük.

a/ Drót - azaz elektronikus levelezés (e-mail)

Az Internet legfontosabb és legtömegesebb alkalmazása, a szóbeli pletykahíradó elektronikus megfelelője a drótposta, amellyel a világ bármely tája elérhető néhány perc alatt.

b/ Gopher

A manapság már elavultnak tekinthető gopher azért még rengeteg információt szolgáltat. Az **info** paranccsal megkeresheted a ludens összes felhasználójának (gyakorlatilag a kar összes hallgatójának és igen sok oktatójának) **email-címe**.

c/ News

A **news** nevű "elektronikus faliújság" sok ezer rovatában folyamatosan pezseg az információ, zajlik a vita. A ludensen több ezer **rovat** (newsgroup) olvasható (és írható). A nemzetközi

(természetesen angol nyelvű) rovatok mellett vannak helyiek is. Az egyetem saját newsgroupjainak neve az *elte*. szóval kezdődik. Minden szaknak vannak saját rovatok (*elte.biol*, *elte.geo*, stb.), emellett számos közhasznú newsgroup működik, mint pl. az *elte.bolhapiac*, az *elte.dalszovegek*, az *elte.internet*, *elte.pc*, *elte.kultura*. A rovatok fejlécében elolvasható a group profilját. A news használatát súlyosabb következmények nélkül gyakorolható be az erre a célra létrehozott *elte.test.group* nevű rovatban - ugyanitt növeli (sok szerző önzetlen tevékenysége nyomán) byte-okból álló ormótlan testét *Gurnyad a news?* álnéven a már 4000 sorosnál is nagyobbra hízott CIKK2001 (Ha nem érted elsőre a mondatot, nem ciki, nyugodtan fuss neki mégegyszer... meg mégegyszer... meg mégegyszer. Aztán ha meguntad, lépj tovább - olvsszerk.) Az *elte.siramok* rovatban elpanaszolható a vizsgáztatók igazságtalanságát és az úttesten előtted átment fekete macskát, az *elte.erdekes* rovatban megbeszélheted a mozgólépcső-közlekedés szabályait és a folyékony fény létrehozásának nehézségeit. Az *elte.kozelet* rovatba folyamatosan helyezzük fel az Egyetemi Tanács, a Kari Tanács és a tanszékcsoportok aktuális anyagait. Az *elte.hok* rovat a Hallgatói Önkormányzat aktuális anyagait közli. Ami pedig a fenti kategóriákba nem fért bele, arra ott az *elte.diaklap* nevű általános rovat. A newsgroupok böngészésére nem csak a ludensen van lehetőség. A *pine* levelezőprogram (rendszerbeállítástól függően) szintén használható "újságolvasásra", akárcsak a Netscape.

A fizikus hallgatók saját newsgroupja az *elte.fiz* nevű rovat. Ide te írhat szívedet nyomja.

d/ Levelezési listák

A levelezési lista a news-rovatok személyre szabottabb változata. Egy-egy listára a hasonló érdeklődési körű felhasználók iratkoznak fel. A listára feliratkozottak mindegyike e-mailben kapja meg a bármely listatag által a lista címére küldött levelet. Minden fizikus golyó e-mail címe "automatikusan" felkerül két levelezési listára. Az egyik az összes fizikus hallgatót (és számos oktatót is) tartalmazó *fiziqs* levelezési lista. Ez a hatékony fóruma pl. versenyek, nyári iskolák hirdetésének, az általános tanulmányi kérdésekről folyó vitának, stb.: minden potenciális érdekelte megkapja a hírt, és a saját levelet még az is elolvassa, aki lusta newsgroupokat böngészni. A listára a *fiziqs@ludens.elte.hu* címen lehet levelet küldeni (a címet végig ki kell írni!). A lista nyilvánossága önkormányzati is követel: a "figyusz, hallottam egy viccet" típusú leveleknek nem itt a helye (hanem a Hollosi Information eXchange (HIX) Móka nevű rovatában).

Vannak olyan hírek, amik csak egy-egy évfolyamot érintenek: pl. vizsgabeosztás. Ezért hoztuk létre az évfolyamonkénti levelezési listákat: ezekre a listákra küldött levelekben lehet megvitatni az adott ügyeket. A te évfolyamod listája a *fiz_j* nevet viseli. Ez a név az évek során nem változik, az évfolyamhoz nő - a jövő évi golyók a *fiz_k* listára kerülnek. (Persze vannak olyanok is, akik - bár nem önszántukból, de nem önhibájukon kívül - kénytelenek idővel listacímet változtatni...) Az évfolyamodnak szánt leveleidet a *fiz_j@ludens.elte.hu* címre kell címezni.

Más rendezésvl alapján szervezett listák is vannak: a túrák (főleg a vízitúrák) kedvelőinek ajánlom, hogy iratkozzanak fel a *lufi* nevű levelezési listára, amely a (külön cikkben ismertetett) Lufi Klub aktuális programajánlatait, túrahirdetéseit közli.

A listákra feliratkozni a *listanev-request@ludens.elte.hu* címre küldött, *subscribe* szövegű levéllel lehet (pl. *lufi-request@ludens.elte.hu*). A listákról információt az ugyanide címzett, *help* szövegű levéllel lehet kérni.

A fenti interaktív listák mellett vannak olyanok is, amelyeket az átlagfelhasználó nem ír, csak olvas. Ezek a listák tulajdonképpen elektronikus újságok, amelyeket rendszeresen (naponta) e-mailen kapsz meg elektronikus postaládádba. A tartalom a legváltozatosabb lehet, pl. túraajánlatok, csillagászati érdekességek, a legújabb divat stb. Tulajdonképpen nincs éles határ a listák és az újságok között, van olyan lista, amelyet kb.

ízen írnak, és több százan olvasnak, de ők is bármikor közölhetik véleményüket. Fizikusoknak ajánlott feliratkozni a KFKI-ban szerkesztett *fizinfo* című elektronikus lap olvasói közé. Ehhez először a *fizinfo-request@sunserv.kfki.hu* címre kell egy *INFO* szövegű e-mailt küldened, a további teendőket a válaszelemből tudhatod meg. Itt előadásokról, konferenciákról, ösztöndíj- és állásajánlatokról, a magyar fizikus élet aktuális eseményeiről tudhatod meg a legújabb híreket.

e/ Weblapok (homepage-k)

Egyre több szervezet és magánszemély rendelkezik már weblappal (homepage, otllap, itllap, honlap, stb.), azaz internetes (általában színes, grafikus) ismertető anyaggal. Ezek az "oldalak" a *www*-n (*WorldWideWeb*) egy böngésző program (pl. a *Netscape*) segítségével olvashatók. Az otllapokon a gazdára vonatkozó állandó ismertető anyag mellett általában friss információk is találhatóak. A weblapokon számos hivatkozás szerepel más honlapokra.

Az **ELTE** weblapja a <http://www.elte.hu> címen érhető el. Az általános információk mellett tartalmazza a részegységek (tanszékek, laborok, HÖK) valamint sok oktató és doktorandusz levelezési és e-mail címét, valamint weblapjának adatait.

A Ludens saját weblapja a <http://ludens.elte.hu>. Innen kiindulva a Tanulmányi Osztály honlapján át megtalálható pl. az aktuális tanrendet (leglábbis megigérték...).

A TTK Hallgatói Önkormányzatának weblapja a <http://hali.elte.hu> címen található. Itt az aktuális információk mellett megtalálod a Felsőoktatási Törvényt, a TTK Tanulmányi és vizsgaszabályzatát, számos más szabályt és rendeletet, a szociális támogatást elbírálásának szabályait és sok más hűsbavágó információt. Innen érhető el a Nyűz új és régi számai is.

A **Mafihe** honlapja a <http://top.elte.hu/> címen érhető el. Itt a Mafihe története, szervezeti szabályzata és a tisztségviselők adatai mellett sok érdekes linket ("kattintást") is találhatsz. A Mafihe által szervezett programokra, cseregyakorlatokra vonatkozó friss híreket is érdemes itt keresni.

A **Fizikus TDK** (lásd külön cikkünket) honlapjának címe <http://ludens.elte.hu/~talkinfo>. Itt egyéb hírek mellett aktuális, a témavezetők által felajánlott TDK-témák adatbankját találhatod. Külön honlapja van az Ortvay-versenynek (<http://ortvay.elte.hu>) és a NYIFFF-nek (<http://nyiff.elte.hu>), valamint a Tor-túrának (<http://ludens.elte.hu/~oranyal>) és a Túlélőversenynek (<http://tuleles.mindig.hu>), melyek elérhetőek a HÖK honlapjáról is.

Egyre több **oktató** használja ki oktatási feladatainak szervezésére a hálózat előnyeit. Weblapjukon szerepel az általuk tartott előadások vázlata, az ajánlott könyvek, vizsgatételek listája, az aktuális vizsgaidőpontok, zh-eredmények, sőt egyesek a teljes előadás anyagát tartalmazó jegyzetet is felrakták a hálózatra. Van, aki a házi dolgozatokat vagy laborjegyzőkönyveket is elfogadja elektronikus formában. E lehetőségekről az adott oktatóval kell konzultálni. A Fizika Tanszékcsoport oktatóinak oktatási anyagai (előadások, tantervek, ajánlott irodalom, zh-eredmények stb.) egységes formátumban elérhetőek az ELTE weblapjáról kiindulva.

Az utóbbi időben egyre több hallgatónak vált szokásává, hogy egy-egy **előadás jegyzetét** (vagy kéziratos formában beszkenelve, vagy számítógépbe gépelve és megszerkesztve) felteszi saját honlapjára. Ez az anyag évfolyamtársai, sőt az ifjabbak számára is elérhető és letölthető. A részletekről érdeklődjétek felsőbbéves társaitoknál. Készülőben van egy linkgyűjtemény, ahonnan az összes ilyen saját készítésű fizikai és matematikai jegyzet egy egérkattintással elérhető lesz. Amint ez a gyűjtemény elkészül, mindenki értesítést kap róla a fiziqs listán.

Amint a fentiekből kiderült, az egyetemen igen sokféleképpen és igen sok információhoz lehet hozzájutni - az már rajtatok múlik, hogy úgy ne járjatok, mint Mohó, az okleveles zsvány, akinek Trurl és Klapančiusz másodfajú démont épített (és aki - mint köztudomású - belefutott a megemészthetetlenül sok információba...).

[egy szegény kis tavalyi* gólya panaszai és dicsekvései]

Kedves gyerekek! Hadd meséljem el

...ömlesztve...

, mi történt velem az elmúlt egy évben, ill. mi nem. Miután átvergődtem a felvételi 72 pontos limitjén, örömmel vettem bele magam az egyetemi életbe.

De ó jaj, már az elején elkövettem egy SÚLYOS HIBÁT! Nem voltam gólyatáborban!!! Így nem tudom, mit jelent: "venator, venator, tu venis sugere huc" (vagy hic?), nem kaptam el teljesen a fizikuslét hangulatát, nem ismerkedtem össze a bölcsészlányokkal, ... stb. Elrontottam az életemet!

Na jó, azért a 'SKŰ-re és az éjszakai túrára persze elmentem. A vetélkedőn megtaláltuk Schrödinger macskáját, egyesek szerelmet vallottak Júliának, miután megmászták a várat, fejemre esett valakinek az almája, valami bakó is befigyelt, elvileg már tudtam perturbálni, gyakorlatilag azonban ... a fizikus a FEJ, FEJ, FEJ. Jó buli volt.

Aztán elkezdődött a (szinte) megismételhetetlen Fizikus Szeptember a Gólyavárban, aholis érdekes előadásokkal (sz)oktattak minket. A matematikai alapokon kívül elmondták a legfontosabb tudnivalókat az egyetem működéséről, bevezettek a Ludens rejtelmeibe, asztrofizikáról és még sok mindenről szó volt. Enélkül partra vetett hal lettem volna az első tanítási napon. Még a nyakkendőmet se tudtam megkötni előtte (ugye-ugye!).

Aztán megkezdődött az ún. szorgalmi időszak, amikor szorgalmasan kellett tanulni (főleg a zh-kra, meg hogy értsd a következő órát). Na, azért ez sem volt monoton...

...ugyanis költöztünk az új campusra. Hmm. Először nagyon legónak tűnt az épület. Aztán amikor fél év múlva lementünk Horváth Ákos vezetésével a "várbörtönbe" (-4. emelet), már nem.

Gólyabál, Ortvy verseny, TDK hétvége és (a rézangyalát): számháború a Váci utcában. Ezen az utolsón sajnos egyáltalán semmilyen értelemben nem voltam jelen, az élmény meg nem születve elkeseredetten bolyong a létsíkok között. A többin azonban ott voltam, s nem is bántam meg. Zene, alkohol, gyűrűvilág, hógolyó-laser, ezek jutnak eszembe hirtelen.

De nem voltam barlangászni! Ez hiba volt. Voltam viszont énekelni a kupola alatt a fizikus-indulót.

"dgy vektorzéhák". Személy? Igen, dgy. Tárgy? Vektorszámítás. Fogalom? Az biztos.

Hát igen. Nem is tudom hol kezdjem. Igazából ezeknek se eleje, se vége nem volt. Az évfolyam csapatszellemé itt alakult ki igazán (csitt!).

Kicsit megijedtünk a rosszarcú Tranzisztor Kapitánytól, meg Fourier furmányos fenevadjaitól, de azért (így utólag) nem volt olyan veszedelmes.

"Szemképrázttató" csillagászat-előadások, egészen cool gyakorlatok Normafánál. Én láttam a vagon úrhajókat!!

Előfizettem a Fizikai Szemlére. Ja, vegyetek fizikus pólókat!

Felelőtlen egyetemi bűnözőként nem voltam sem

HÖK közgyűlésen, sem IAESTE-konferencián. Pedig fogadhattam volna külföldi cserediákot is. Sajnos nem tettem, pedig volt rá időm.

Az Ortvy eredményhirdetés tetszett, a szaloncukrok finomak voltak.

Aztán lezavartuk a vizsgaidőszakot.

Megalakult a fizikus énekkar. Sajnos matematikus hangversenyen sem voltam (valami olcsó kifogás miatt).

Életem minőségét tovább rontva nem mentem el a pótgólyatáborba.

Volt nyílt nap, amin sokan vettek részt. Én nem tudtam elmenni ('sküszöm, hogy kémia órám volt!!).

Volt Bolyai-konferencia is. Hát oda is elmehettem volna. A Tortúra is biztos jó volt. OTDK szintén.

"MIX": sajnos ezt sem tudom, hogy micsoda. Hmm, hmm. Passzivitásom az egeket súrolja. Ajhh.

Viszont Aharonov (na, ki az?) előadásain ott voltam. A q világa is érdekes volt.

Laza hét. Papírrepülő verseny. Bulik. Ez igen. Vegyészbal. Az sajna nem. Majd +nézem videón.

NYIFFF. Igen, yeah, ATOM RULEZ!! Balaton, szép idő, belvízszivattyúk. Kár lett volna kihagyni. (További csapatok zárójelben: L.ú.d., Laza, Rumcájsz, bme1, bme2, Pacsitronok, Bányafene, H. & Billenőtraktor.)

Bemutattuk az elektronika feladatokat, leszigorlatoztunk (vagy fogunk). Voilá!

"Egyszóval: nincs elég eszem." Hogy ilyen sok programot kihagytam. No, megállj csak következő tanév!

Végh Dávid

(A szerk. megjegyzése: a cikk szerzője a fenti tevékenységek és nem-tevékenységek mellett azért mellékesen megnyerte az elsőéves kategóriában az 1998. őszi első nemzetközi Ortvy-versenyt...)

*Ez a kis tavalyi gólya időközben negyedévéssé növekedett, ha ügyes vagy, ez akár veled is megtörténhet.

TEA & KEKSZ !

Szeretnétek egy csésze meleg tea és kókuszos, vaníliás vagy csokoládés sütemények társaságában hallgatni jobbnál jobb előadók érdekesebbnél érdekesebb témáról szóló előadásait? Akkor gyertek el a Kőrösi Csoma Sándor Kollégiumban rendszeresen (??? – a főszerk. ☺) megrendezésre kerülő előadássorozatra. Nézzük, mely témák szerepeltek repertoárunkban:

Az Univerzum múltja és jövője.
A folyadékkristályok titokzatos világa.
Marslakók Magyarországon...
A bicikli és az anyagtudomány.
Molekuláris robotok világa.

Ha van kedved, gyere el
Te is! Mindenkit szívesen
várunk!
A Szervezők!

Figyeld a plakátokat!

Pályázat: Írjatok hasonló beszámolót a jövő évi Gólyamafigyelőbe!

LUFU KLUB

A LUFU klub (LUsta Fizikusok klubja) 1985-ben alakult fizikus hallgatók és oktatók részvételével. A lelkes alapítók célja a klub nevében említett lustaság legyőzése, az ülőmunkára kényszerített egyetemi ifjúság megmozgatása, vízi-, gyalog-, kerékpár-, hegymászó-, barlangi, nyári és téli, nappali, éjszakai és levelező túrák szervezése volt. Az első sikeres megmozdulások után a TTK más szakjaira járók is csatlakoztak, később bölcsészekkel is bővült a kör.

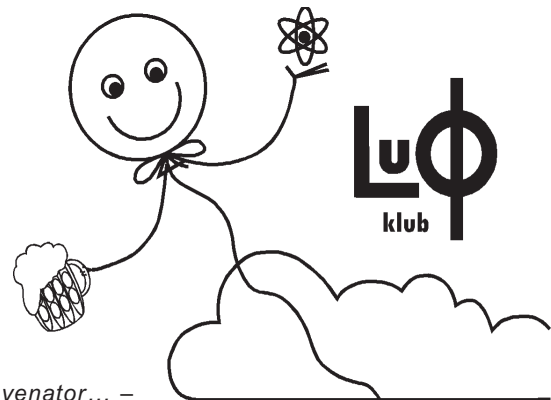
A LUFU klub informális társaság, nincs hivatalos tagsága, alapszabálya, bankszámlája, tagsági díja, vezetősége és ellenőrző bizottsága (ellenben van jelvénye, plakátjai, fejlődés papírja, kiterjedt üzleti levelezése, számos elnyert pénzügyi pályázata, saját szigete gyarmatokkal, szekrénye a Haliban, három kondérja, négy vizeskannája és exkluzív, kizárólag a túrákon kapható LUFU-emblémás pólója, (ára 600 Ft). Mindig az a LUFU, aki eljön az aktuális LUFU-túrára.

Eddig 60 kisebb-nagyobb vízitúrát szerveztünk, köztük minden nyáron egy kétéhetes mozgótábort. Bejártuk a Duna teljes magyarországi folyását és a Tisza nagy részét. Többször végigeveztük a Rábát, a Mosoni-Dunát, a Túrta, a Bodrogot, és bebarangoltuk a Szigetközt (amíg még létezett). Februárban a Hévízi-patak végigevezésével és a Balaton jege törögetésével nyitjuk meg a vízitúra-szezont. Minden évben többször szervezünk két-három napos túrát a Szentendrei-sziget, olykor a Csepel-sziget megkerülésére (van, amikor sikerül is megkerülni). Minden évben felkeressük a Bodrog árterét az áprilisi nagy áradás idején, derékig vízben álló fák és úszó vaddisznó-csordák között evezgetve. A nyári vizsgaidőszak közepére esik az "Unod a vizsgákat? - Gyere velünk evezni!" jellegű ötnapos lazító-túra. E túrákat követi a nyári kétéhetes nagy vízitúra, majd a szeptember végi évadzáró evezés. Az utóbbi években többször meglátogattuk a szlovéniai Soca folyót, az egykori legendás Isonzót, és raftingtutajjal vagy anélkül végigszánguldottunk túrkizék habjain.

Túráinkat szakképzett bronzjelvényes vízitúravezető vezet, bográcsainkban több, egymással versengő mesterszakács irányításával készül a vacsora.

Terveink közt szerepel a dunai nagy kör bejárása, a magyarországi kifolyók végigevezése, vadvízi túrák szervezése a Tisza, a Hernád, a Vág, a Dunajec, a Maros felső folyásán valamint a jelentős rafting-kultúrájú szlovéniai és ausztriai hegyi folyók, a Mazuri-tavak bebarangolása, valamint egy Duna-túra a Fekete-erdőtől Budapestig. Emellett folytatjuk a kezdő vízitúrázók szoktatására szolgáló szigetkerüléseket is.

Túráinkon minden fizikus (mat-fizes, geofizikus, bölcsész, barátjuk, barátnőjük, rokonuk és üzletfelük... stb.) részt vehet, ha tud úszni, és vállalja a sajnos egyre növekvő csónakbérleti és -szállítási, valamint kaja - költségeket. (Egy háromnapos hétféves túra kb. 3000 Ft-ba, az idején tíznapos szigetközi túra kb. 8000 Ft-ba került. Ebben benne volt a csónak díja, a vonatjegy, a napi meleg vacsora és hideg reggeli, de nem volt benne a napi tíz sör, a cikolaszigeti mulatozás, az ásványrői Szürke Gém, a győri Yankee-pub és egyéb egyéni kultúrprogram ára.) Anyagi gondjainkon remélhetőleg - legalábbis részben - segítenek a HÖK által beszerzett, és a LUFU klub által béreztetett vadonatúj hajók (a **HÖK folyami flottája**), amelyek minden TTK-s hallgatónak potom pénzért, előszezonban napi 200, főszezonban napi 300 Ft-ért állnak rendelkezésére. Már tíz darab négy személyes kenunk van (név szerint: *Ágota*, *Triviális*, *Hova megy a sünike?*, *Harmonikus oszcillátor*, *Zsoltij parahód*, ...*nincs is ibolya!*, *Spontán kompaktifikáció*, *Összetett tengernagy*, *Bölcsészlány*, *Venator*,

venator... - előbb-utóbb rájössz, miért pont ez a nevük...), emellett két db. kétszemélyes kiel-boát is tartozik a flottához, amely évről évre tovább gyarapodik. A részleteket illetően ld. a Gólyanyúzt. Csónakigénylés márciustól októberig a dgy@ludens.elte.hu címen.

A hétféves kis túrákon 10-30, a nyári nagy túrán 30-50, a Bodrog-árterén 60-100 fő a tipikus létszám. Téged is várunk! Figyeld a LUFU-emblémás plakátokat a Haliban és a Lágymányosi épületben is! Amint e-mail címhez jutsz, iratkozz fel a LUFU-listára (lufi-request@ludens.elte.hu, a levél tartalma: *subscribe*)! Egyéb kérdéseidet is felteheted a dgy@ludens.elte.hu címen. Képviselőinket a kihelyezett csap-, izé... tanszékeken érheted el.

A LUFU klub nemcsak a vizen működik. Gyakran szervezünk egynapos gyalogtúrát a Pilisbe, a Börzsönybe vagy a Budai-hegyekbe. Sokan jártunk az ország különböző tájain (Mátra, Mecsek, Bükk, Pilis, stb.) szervezett 50 km-s teljesítménytúrákon, a BEAC Super-8 kombinált túrán, az Olimpiai Ötpróba rendezvényein. Néhányan többször teljesítették a Kinizsi 100, illetve a BEAC-Maxi szupertúrát. A tavaszi szünetekben egyhetes hegyi túrákat tettünk a Nyugati-Tátrában, a Magas-Tátrában, a Szlovák Paradicsomban és a Retyezátnban. Néhány tagunk magashegyi sziklamászó tanfolyamot is végzett. Szakképzett barlangász tagjaink vezetésével ismerkedő túrán jártunk a Budai-hegyek és a Bükk több barlangjában (Mátyáshegyi-, Ördöglyuk-, Istvánlápa, stb.). Telente sítáborokat szervezünk az erdélyi hegyekbe.

Megemlítendő, hogy a LUFU klub részt vesz a 'SKÜ, a zempléni gólyatábor, illetve az ott szerzett ismereteket elmélyíteni hivatott őszi hétféves pótgólyatábor, az Eötvös-napi kari ünnepeket és bulit követő éjszakai túra (valamint az évente kétszer sorra kerülő Tor-túra és Túlélőverseny szervezésében és lebonyolításában).

Az egyetemista lét átmeneti volta miatt a LUFU klub aktív tagsága lassú diffúzióval folyamatosan cserélődik, bár vannak, akik régen végzett öreg hal létükre is visszajárnak. Te, mint gólya, bármikor bekapcsolódhatsz programjainkba, sőt ötleteiddel és esetleges kapcsolataiddal bővítheted azok spektrumát. (Nem szerveztünk eddig még pl. vitorlás, repülő, lovas és szántúrát, ~~túlélőversenyt és számháborút [javítás a 97-es frissítéskor - a szerk.]~~) Bármilyen LUFU ügyben fordulj bizalommal dgy-hez (Trefort-kert, Lágymányos 2.68, Európa).

Tudományos Diákkör

Ez az önképzési forma a későbbi önálló tudományos kutatás előszobájaként szolgál. Egy vagy több hallgató egy egyetemi oktató vagy intézeti kutató irányításával kisebb kaliberű tudományos témát dolgoz ki, majd diákköri dolgozat formájában megírja. A feladat lehet elméleti számolás, számítógépes szimuláció, mérés, műszer vagy egyéb berendezés építése, irodalomkutatás, vagy egy nagyobb kutatási projekt hasonló jellegű részfeladata. A munka időtartama egytől négy félévig terjed. A kész dolgozat terjedelme általában 20-50 oldal, formai és szerkezeti követelményei nagyjából megegyeznek a későbbi szakdolgozatával.

A (kötelező) szakdolgozat és a (fakultatív) TDK-dolgozat közötti fő különbség abban áll, hogy míg az előbbi esetében amellett, hogy bebizonyítod: a tudományos munka módszereinek birtokában vagy, még némi (minimális) önállóan elért új tudományos eredményt is elvárnak (legalábbis a kutató szakokon, így fizikuséknál is), addig a TDK munka fő célja épp a **módszer** (irodalmazás, tájékozódás, hivatkozások, eredményeid ellenőrzése, elhelyezése a témakör újabb fejleményei között, majd világos, tömör, adott terjedelmű kifejtése írásban és szóban, tételeid megvédése nyílt tudományos vitában, ne adj isten, visszavonásuk) elsajátítása, természetesen a témavezető aktív irányítása mellett. Ez persze nem zárja ki, hogy egy tehetséges hallgató már TDK-dolgozatában valódi, új tudományos eredményt érjen el, sőt olykor a dolgozat anyaga - a témavezető társszerzőségével - nemzetközi tudományos folyóiratban is publikálásra kerül.

Korábban az volt a szokás, hogy egy-egy hallgató féléves-éves váltásokkal a fizika több területét (szilárdtestfizika, magfizika, térelmélet, stb.) végiglátogatta, és egyetemi tanulmányai során három-négy, hol mérési, hol elméleti TDK-dolgozatot is készített. Így horizontálisan megismerkedve a ma művelt fizikával (és művelőivel) nagyobb biztonsággal választott szakdolgozati témát. Ezt a dicséretes gyakorlatot elsodorta az élesedő konkurenciaharc: ma a TDK-munka nagyrészt arra szolgál, hogy még idejében, másod-harmadéves korodban bekerülhess egy egyetemi ill. kutatóintézeti munkacsoportba, és témájukba alaposan bedolgozva magad, biztosíthasd magadnak a megfelelő (diplomázás utáni állást/ösztöndíjat kínáló) szakdolgozati témát.

A TDK alapvető működési módja - a hosszas önálló munka mellett - a diákköri konferencia. Az első forduló a hallgató anyaegetemén zajlik le, szakonként, olykor - sok beérkezett dolgozat esetén - részletesebben bontott szakkonferenciák formájában. Itt a hallgatók előadják, és - táblán, írásvetítővel, fényképekkel, kísérlettel, stb. -

illusztrálják a dolgozatukban leírt témát, módszereket, eredményeket. Ez a rendezvény a későbbi tudományos konferenciákon, illetve védéseken szokásos eljárások (pl. válasz a dolgozat hivatalosan kirendelt bírálója által feltett kérdésekre), illetve az ott uralkodó légkör megszok(tat)ására szolgál.

A dolgozat ismertetését vita követ(het)i, majd az oktatókból álló zsűri díjakat ad ki. A legjobb dolgozatok, illetve szerzőik részt vesznek a kétévenként megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencián, ahol az adott tudomány(ág) különböző egyeteméről érkezett művelői találkoznak. (Ez legközelebb 2003 márciusában lesz, így ott már te is szerepelhetsz!) Az ország különböző egyetemeiről érkező résztvevőket alszekciókba osztják be (a fizika területét legutóbb hat alszekcióval sikerült úgyahogy lefedni). A díjazás alszekciónként történik, a díjak mellé komoly pénzjutalom is jár. A több éven át kiemelkedő TDK-munkát végző hallgatókat (az egész országból, az összes tudományágból összesen 45-öt) az Országos

Tudományos Diákköri Tanács Pro Scientia díjjal tünteti ki, a kitüntetéset az Akadémia elnöke adja át. Az ELTE Fizikus Diákköre büszke lehet rá, hogy 1989-ben Frei Zsolt és Fodor Gyula, 1997-ben Czirók András, 1999-ben pedig Veres Gábor fizikus hallgatók is kiérdemelték a Pro Scientia díjat.

Az OTDK-n elért jó helyezések komoly segítséget jelenthetnek egy tudományos pálya indulásakor, hiszen a bel- és külföldi ösztöndíjak, állások, cseregyakorlatok odaítélésekor az egyik (nagy súllyal) figyelembe vett szempont a jelölt tudományos diákköri munkája, illetve a TDK-konferencián elért helyezés (lásd pl. a Mafihe cseregyakorlat-pontrendszerét).

Egy jól működő TDK tevékenysége nem merül ki a tagok egyéni munkájában, illetve az évenkénti konferenciában. Az ön- és közképzés számos más formája is elképzelhető: nyári iskolák szervezése egy-egy tudományterület részletesebb megismerésére, alkalmankénti diákköri ülés egy új tudományos szenzáció megvitatására, egy-egy neves tudós meghívása, egy érdekes könyv közös feldolgozása, szakmai versenyek szervezése, csoportos látogatás bel- vagy külföldi kutatóintézetben, stb. (Ezek időpontját és helyszínét megtalálod a Mafigyelő reguláris számaiban, a faliújságokon és a fizikus levelezési listákon.)

Ilyen tevékenységet természetesen nemcsak a formálisan is létező (?) diákkörbe belépve, hanem partizánként is lehet végezni. Lehet, hogy ez is hozzájárult a korábban pezsgő életű Fizikus Diákkör pangásához az utóbbi évtizedben. A legfőbb ok természetesen a beadott dolgozatok számának drasztikus csökkenése, melyet a hallgatóság hivatalos óraterhelésének drasztikus

TDK dolgozatok leadási határideje: október 24.

növekedésére hivatkozva próbálnak magyarul. (E terhelést a periodikusan bekövetkező oktatási reformok mindig csökkentik, aztán lassú diffúzióval visszaküszik a heti 168 óra közelébe.) Valószínűbb, hogy a korábban említett szemléletváltozás az igazi ok: aki megcsípett egy érdekes témát, jó témavezetőt, ígéretes munkacsoportot, az inkább szakdolgozatot vagy angol nyelvű cikket ír az anyagból, és nem diákköri dolgozatot. (A kettőt együtt pedig felesleges luxusnak tartja.)

Néhány éve viszont újra öröndetes pezsgés indult meg a fizikus TDK-életben: a Mafihe hivatalosan is felvállalta a Fizikus TDK menedzselését. Megkezdtük a "beetető" diákköri ülések szervezését. Ilyenkor egy tudományág kiváló művelője ismerteti (alsóbb évesek számára is közérthetően) szűkebb területe aktuális problémáit, érdekességeit, nyitott kérdéseit, és az intézetében ezzel kapcsolatban kiírt diákköri témákat. Emellett létrehoztunk egy TDK-adatbankot, ahol megtalálható az aktuális, felvehető diákköri témák címe, rövid ismertetése, a szükséges előismeretek, a témavezető neve, intézménye, elérhetősége, rövid elemzés a témakör és művelői előtt álló lehetőségekről. Öt éve pedig kísérleti jelleggel megtartottuk - és a sikerre való tekintettel azóta is minden évben is megszervezzük - a **Fizikus TDK Hétvégét Visegrádon**, az ELTE üdülőjében. A háromnapos rendezvényen a fent említett csalogató előadások mellett az utóbbi évek országos diákköri találkozóin díjat nyert hallgatók (szerencsére van kik közül válogatnunk!) ismertetik röviden dolgozatukat, és beszámolnak a tudományos diákköri munka során tapasztalt kezdeti nehézségekről, buktatókról is - egyben tanácsot adnak elkerülésükre. A legutóbbi TDK Hétvégéket követően tucatnyinál több hallgató kezdett új diákköri munkába. Reméljük, idén is sikeres és figyelmet felkeltő, új munkák megkezdését inspiráló lesz a rendezvény, amelyet **2001. november 9-11-én. rendezünk Visegrádon**. A TDK Hétvége elsősorban az első- és másodéves hallgatók orientálására szolgál: gyere el te is!

Hogy érint mindez Téged, a gólyát? Nem leszel sokáig az: gyorsan elrepül az a három év, ami után a tanterv értelmében újabb pályaválasztás vár rád: a fizikán belüli további specializáció, amivel az egyetem utolsó két évét töltöd. Felelősen dönteni akkor tudsz, ha belülről is megismered a fizika egyes ágait, műhelyeit. Erre pedig legalkalmasabb a TDK-munka. Nem vagy hozzá túl fiatal, akár ma is elkezdheted! Milyen témával érdemes foglalkozni, hogyan kell hozzákezdni? Tanácsért oktatóidhoz, a felsőbbéves fizikusokhoz, a TDK oktató-vezetőjéhez vagy a Mafihe diákköri felelőséhez fordulhatsz.

A tudományos diákkör nem az egyetlen hely, ahol dolgozatíró hajlamaidat kiélheted: az ELTE kollégiumai, egyes tanszékek, illetve folyóiratok is hirdetnek meg olyan pályázatokat, ahol kisebbfajta kvázi- vagy valódi tudományos cikkel lehet nevezni. E pályázatok nyertesei a dicsőség mellett általában némi pénzmaghoz is jutnak. Figyeld a hirdetőtáblákat és a Hálózat híreit!

A diákköri témák adatbankja az Interneten, a Fizikus TDK honlapján érhető el: <http://ludens.elte.hu/~tdkinfo>. A Fizikus Diákkör oktató-vezetője Horváth Ákos (Atomfizikai Tanszék), email-címe akos@ludens.elte.hu.

Kellemes kóstolót a tudományos életből, eredményes munkát a diákkörben!

dgy

NÉVJEGY

Néhány ember, akihez nyugodtan fordulhatsz kérdéseiddel:

Dávid Gyula (dgy) hiperaktív oktató, mindjárt az első félévben vektorszámítás gyakorlatot fog Neked tartani, Ő vezeti a LUFÍ (Lusta Fizikusok) klubot is, ezenkívül még kontinuum sok dolgot csinál. Szobája: Lágymányos 268, tel.: 6260.

dgy@ludens.elte.hu

József Zsófia negyedéves fizikushallgató, többet tud a Mafihéről a legtöbb Mafihésnél. És többet is segít :) Tájékoztatási felelős volt a régi időkben, sőt a HÖK-ben is tevékenykedett. Érzékeny lélek (állandó jelleggel).

zsofi@hali.elte.hu

Gönci Balázs harmadéves fizikushallgató, jelenleg ő a Mafihe legaktívabb tagja, kincstárnoka és újsággyártója. Tagja a HÖK-nek is.

gonci@top.elte.hu

Katona Gergő harmadéves fizikushallgató, tőle kapod majd a Fizikai Szemlét. Nyáron unalmában Irországból autókázik.

katonag@ludens.elte.hu

Szigeti Krisztián diplomás fizikus. Ő a tájékoztatási felelős, bármi bajod van nyaggasd! Imádja!

sziget@top.elte.hu

Nagy Imre abszolutóriumos fizikus-csillagász. Baromira örül hogy bekerült a névjegyzékbe (bár ezt még nem tudja), és bármikor megtalálható az irodában, ha már eléggé délután van.

imre@top.elte.hu

Koronczay Dávid ismertebb néven Fű. A fizikus gépterem rendszergazdája.

fu@yossarian.elte.hu

Szabó Orsolya másodéves fizikushallgató. Ő szervezi az idei gólyatábort. (Ugye ott leszel?)

wennot@renyi.hu

Minket általában a Mafihe irodában (Ugye ott leszel?) lehet utolérni (Lágymányos, északi tömb, 2. emelet, déli folyosó, 2.64). Ha senki sincs az irodában, akkor az ajtón üzenhetsz, vagy hívd a 372-2701 közvetlen számot (van üzírögzi is), illetve a 2090-555/6272 egyetemi számot, esetleg írhat e-mail-t (van, aki nem tudja, mi az?) a mafihe@ludens.elte.hu címre.

Fizikus TDK Hétvége: Visegrád, November 9–11.

A nagyszámítógépek és az Internet elérési lehetőségei az ELTE-n

1. A nagyszámítógépek

Egy számítógép nem (csak) a méretei alapján lesz „nagyszámítógép”, hanem azért (is), mert több ember (esetleg több 100) tud rajta egy időben dolgozni. Ez úgy valósul meg, hogy a felhasználó egy PC vagy egy terminál segítségével a hálózaton keresztül bejelentkezik a nagyszámítógépbe, és ettől kezdve az előtte levő kisebb gép csak tolmácsként üzemel, úgy látszik, mintha a billentyűzete és a képernyője a távoli szerver számítógépre lenne kötve. A bejelentkezéshez szükséges, hogy a felhasználónak legyen azonosítója a szervergépre. Az azonosító egy felhasználói névből (*user name*) és egy kódszóból (*password*) áll. A *password* titkos, csak az ismerheti, aki az adott azonosítóhoz tartozó bejelentkezési lehetőséget (*account*) birtokolja. A TTK-n minden nappali tagozatos hallgató a 6.126-os szobában kérhet azonosítót a legnagyobb és legnépszerűbb szervergépre, a Ludens-re. A Ludens két nagyteljesítményű VAX típusú számítógépből álló cluster, összesen 45 Gbyte diszkkal és 384 Mbyte memóriával. Egyszerre 100-nál is több felhasználót tud egyidejűleg kiszolgálni, ezenkívül több, folyamatosan működő információs szerver is fut rajta. Éjszakánként, amikor lecsökken a gépek terhelése, lehetőség van nagy számításigényű programok (pl. szimulációk) futtatására is. A Ludens operációs rendszerét, a VMS-t sok felhasználó egyidejű, biztonságos kiszolgálására tervezték, ezért lehetséges, hogy első próbálkozásra idegennek és nehézkesnek hat. A VMS-sel való barátkozást az *account*-tal együtt kérhető információs anyagok segítik. Probléma esetén a Ludens operátori szolgálathoz lehet fordulni személyesen a lágymányosi épület hatodik emeletén, a 6.126 szám alatti operátori szobában, illetve telefonon a 6800-as egyetemi melléken. A VMS-t nem kedvelők kérhetnek Unix (IBM AIX) operációs rendszerrel működő számítógépre is azonosítót. Az IBM RS 6000/580-as szervergép használatáról az Informatika tanszékcsoport tanszékein érdeklődhettek.

2. A hálózat

Az ELTE hálózata, az ELTENET, az ország egyik legnagyobb teljesítményű hálózata. Az ELTE majd minden gépe be van kapcsolva ebbe az ETHERNET, ATM és FDDI alapú hálózatba, ezen keresztül érhető el a publikus szervergépek is. Az ELTENET a HUNGARNET, a magyar Internet szegmens aktív tagja. A nemzetközi világhálózat jelenleg több, mint 1 Mbit sávszélességgel érhető el, ami lényegesen gyorsabb, mint amit az Internetet pénzért szolgáltatók

biztosítanak ügyfeleiknek. Az Internet szolgáltatásait a hallgatók a szervergépekre bejelentkezve vehetik legkönnyebben igénybe. Néhány népszerű lehetőség:

- Átjelentkezés egy másik gépre: akinek több gépre is van azonosítója, az szabadon „lépegethet” közöttük, azon dolgozhat, amelyik környezethez éppen kedve van.

- File átvitel: a „floppyval futkosás” kora lejárt, a hálózatba kapcsolt gépek között (pl. két szervergép vagy szervergép és PC) egyszerűen és gyorsan lehet file-okat mozgatni.

- A sok gépet felölelő információs adatbázisok szöveges változata a **gopher**. Segítségével gyorsan meg lehet szerezni távoli gépekről is a kívánt adatokat. Az osztott információs szerverek modernebb megvalósulása a WorldWideWeb vagy ismertebb nevén a WWW. Itt már képek, hanganyagok, egyénileg tervezett menük és információs oldalak továbbítására és megjelenítésére is lehetőség van. Az információ helyének felderítését hatékony keresőszerverek (un. search engines) segítik.

- Az Internet elektronikus újsága, a **news**: a több ezer rovatba (newsgroup) napi kb. 100 000 cikk érkezik, 400–500 Mbyte terjedelemben. A **news** két jellemzőben tér el a nyomtatott újságtól: egyrészt csak egy, mindig aktuális példány van belőle, másrészt minden olvasó írhat cikket is bele. Az egyetem mindennapi életétől a számítástechnikai kérdésekig minden érdeklődési kör megtalálható benne.

- Lehetőségünk van üzenetet (**e-mail**) váltani más felhasználókkal. (Akik lehetnek ugyanezen a szervergépen vagy akár a Föld túlsó felén is.) Bejelentkezéskor a Ludens kiírja, hogy hány üzenetet kaptunk a legutóbbi bejelentkezésünk óta. Az üzenetek elolvasására és elküldésére a mail parancs szolgál.

- Elektronikus beszélgetés: a Ludens-en éppen bent levő felhasználókkal a **phone** parancs segítségével beszélgethetünk. Csak azokat hívjuk fel, akiket nem zavarunk munkájukban! Távoli gépek felhasználóival a **talk** paranccsal vehetjük fel a kapcsolatot. Egyszerre sok felhasználóval lehet beszélgetni az **irc** segítségével.

- Érdeklődés: a **finger** parancs megmutatja, kik vannak éppen bejelentkezve a szervergépre. Paraméterezve más gépekről és felhasználókról is kérhetők információk.

A network használata közben mindig kötelesek vagyunk betartani az ELTENET szabályzatát, ami gopher-en és www-n is elolvasható. A hálózattal kapcsolatos problémákkal a hatodik emeleten dolgozó rendszergazdákat lehet megkeresni.

HG, a Ludens (volt) rendszergazdája

Ludens account igénylés: augusztus 20-ig a Mafihe címére visszaküldött levélben, vagy szeptemberben személyesen a 6.126 szobában.

A lágymányosi fizikus gépterem (6.80) használatának szabályairól a Mafihe irodában (2.64) lehet érdeklődni.

A nagy, többkötetes

HÁLÓZATI KALAUZ

első néhány bekezdése, avagy

Hogyan boldoguljunk az internet és általában az egyetemi hálózat világában?

Nagyot változott a világ azóta, hogy én fizikus gólya voltam. Akkor még 486-os volt a PC-k netovábbja, és csak a tájékozottabbak hallottak már az egyetem előtt is arról, hogy ha több gépet valamilyen módon összekötünk, akkor számítógépes hálózatot kapunk. Ma már nyilván más a helyzet, mindannyian tudjátok mi az az internet (vagy legalábbis azt hiszitek) és talán segítség nélkül is elboldogultok a winworddel. Őszintén szólva nem tudom, hogy valójában milyen előképzettséget feltételezhetek, így a legnagyobb valószínű közös osztót választom: azt a szintet, aminél lejjebb menni már olvasókönyvet követelne.

Az egyetemen kiterjedt belső hálózat van, amely többé-kevésbé közvetlenül kapcsolódik az internethez is. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag mindent, amit a publikus (kari? de jó volna...) számítógéplaborokban ülve megtehetsz, azt megteheted az antarktiszi cseregyakorlatodon, vagy akár otthonról is.

Az egyetem hálózatán a gépek két fajtára oszlanak: vannak a szerverek, és vannak a kliensek. A kliensekre nem sok szót vesztegetek: ezek azok a gépek, amelyek elé leül az ember, és csak arra használja, hogy eljusson segítségével a magasztos célig: a szerverig. A kliensek lehetnek pc-k, (windows, linux, esetleg dos operációs rendszerrel) vagy speciális (grafikus, esetleg karakteres) terminálok.

A szerverek további két nagy csoportra oszthatók az operációs rendszerük szerint: vannak a különböző UNIX-variánsokat futtatók, és van a **Ludens**. A Ludens VMS fut, ami manapság már ritkaságnak számít (*bankokban viszont általános – a szerk.*), ezért különleges élmény vele dolgozni. (A VMS- és a UNIX-hívők háborúját hamarosan tapasztalni fogod...)

Ha minden igaz, Nektek, fizikus hallgatóknak alapértelmezésben két rendszerre lesz azonosítók (ha igényeltek!): egy a ludens-re, ami minden TTK-s hallgatónak jár (ebből lehet képet alkotni a ludens kapacitásáról), és egy a **CS** rendszeren, ami valójában nem egy, hanem sok gép, mind unix-ot futtat, de ezek szorosan együttműködnek, így pl. mindegyikre ugyanaz az azonosító.

Térjünk lassan a lényegre: mit és hogyan lehet ezeken a gépeken csinálni?

Mielőtt bármit is tehetnénk, először is be kell jelentkezni a kiszemelt gépre. (Lehet, hogy sokakat sokkolni fog a tény, de az internet nem azonos a web-el, nem csak brózzolni (gyk.: to browse – böngészni, szörfölni, borzolni) lehet rajta, hanem sok minden mást is. Lehet pl. interaktív kapcsolatot létesíteni más gépekkel. Ezt fogjuk tenni a következőkben) Ehhez természetesen kell egy hálózatba kötött kliens gép, de a haladók a telepítést is használhatják (a telepítési-IP gateway az ELTE-n a psync.elte.hu). Ez a **telnet gépnév.elte.hu** utasítással történik. (Létezik a telnetnek egy biztonságosabb formája is, amit nem lehet lehallgatni, ez az **ssh**, de ez még sajnos nem elég elterjedt). Például: **telnet ludens.elte.hu** vagy **telnet turan.cs.elte.hu**. (Az internet nevezéktana már szétfészítene e cikk kereteit). Ha a kapcsolat sikeresen létrejött (ami az ELTENET [pénzügyi, ennek következtében] műszaki állapotát ismerve nem kötelező jellegű), a szerver érdeklődik majd a felhasználói azonosító és a jelszó iránt. Ha ezeket rendben megadjuk, a sorompók felemelkednek és alaphelyzetben a DOS C:\> promptjánál is szegényesebb valamivel találjuk szemben magunkat. Itt most közölnünk kell a géppel, hogy voltaképpen mit is akarunk csinálni. (Figyelem, az itt leírtak a UNIX-okra vonatkoznak! A VMS megfelelő utasításait HG elmondja a **FIZIKUS SZEPTEMBER**-en.)

Rendezgethetjük pl. a filejainkat, amiket itt hoztunk létre, vagy a hálózatot át töltöttünk fel/le:

Alapműveletek:

- .. file tartalmának kiírása: **cat filename** (csak szöveges file esetén)
- .. könyvtár létrehozása: **mkdir name** (a könyvtárstruktúra egymásbaágyazható, az egyes szinteket a / jel választja el)

- .. az aktuális könyvtár kiírása: **pwd**
- .. az aktuális könyvtár megváltoztatása: **cd cel** (a cél lehet abszolút vagy relatív könyvtárnév, a relatív mindig az aktuális könyvtártól értendő, "lefelé". "Felfelé" a .. szimbólummal haladhatunk. Például, ha az aktuális könyvtár a **/home/szo/tmp** (ezt írja ki a **pwd** utasítás), akkor a **cd blabla** a **/home/szo/tmp/blabla** könyvtárba juttat. A **cd .././../usr** pedig a **/usr**-be. Az abszolút hivatkozás mindig /-sel kezdődik)
- .. egy könyvtárban lévő file-ok kilistázása: **ls könyvtarnev** (a könyvtárnév lelkivilágáról lásd fent)
- .. egy file mozgatása, illetve másolása: **mv/cp mit hova** .
- .. Segítségkérés a man utasítással lehetséges. A fent említett utasítások számos hasznos kapcsolóval rendelkeznek, érdemes utánaolvasni a **man**-ban!

File-ok mozgatása

Ez a hálózatot át az **ftp** utasítás (File Transfer Protocol) segítségével lehetséges. Fusson az ftp program a **local** nevű helyi gépen!

- .. Bejelentkezés a **remote.elte.hu** nevű távoli gépre ftp-zni: **ftp remote.elte.hu**
- .. A következő átvitelek hét bites szövegfile konvertálással történjenek: **ascii**
- .. A következő átvitelek nyolc bites formában történjenek (mindent, ami nem szöveg, ilyen módban célszerű ftp-zni): **bin**
- .. A **local.xxx** file átvitele a helyi gépről **remote.yyy** néven a távoli gépre: **put local.xxx remote.yyy**
- .. A **remote.yyy** file áthozatala a távoli gépről **local.xxx** néven a helyi gépre: **get remote.yyy local.xxx**.
- .. Kijelentkezés az ftp-zésből: **bye**.

Levelezés:

Az internet egyik leghasznosabb felhasználása az elektronikus levelezés, avagy e-mail. Ha van azonosítónk valamelyik szerverre, az egyben e-mail-címként is funkcionál, **azonosító@szervernév** formában. (Az én e-mail-címem pl.: **szo@ludens.elte.hu**). Hogy a címünkre írt leveleket elolvashassuk, vagy levelet küldhessünk, egy levelező programot kell használni. Hogy melyiket, az ízlés kérdése, kezdőknek az általában mindüzt elérhető **pine** jó lesz. Használatának elsajátítása házi feladat.

Web-böngészés:

Ha grafikus terminált használunk, akkor a megszokott **netscape** utasítással egyszerűen bevethetjük magunkat a web habjaiba. Karakteres terminálon a **lynx** utasítással érhetjük el a web-et. A **lynx** megkímél minket a fölösleges sallangoktól, képektől, animációktól, így a lényegre koncentrálhatunk.

News-olvasás:

A news mibenlétét máshol már tárgyaltuk, használata a ludens-en a **news** utasítással, unix-okon a **pine** alkalmas erre is, de használhatjuk a **tin**, **rfin** utasításokat is, valamint a netscape-nek is van newsolvasó része.

Ez a rövid kis ismertető valószínűleg nagyon keveset ér. Az egyetlen igazi mód a gépek használatának elsajátítására a gyakorlás, a kipróbálás. Az ember ritkán van egyedül egy gépteremben, legtöbbször akad valami mániákus internetfüggő, aki fél életét ott tölti, és szívesen válaszol a felmerülő kérdésekre. Mivel a számítógépek és a hálózat használata a fizikusoknak (szó szerint, és Szó szerint is!) létkérdés, egy pár hónap alatt ügyis mindenki profivá válik a témában, és nem szorul segítségére.

Szó

Az alábbi címen táblázatos formában megtalálható a DOS, UNIX és VMS alatti alapvető parancsokat és használatuk módját – a szerk.

Létminimum: <http://valerie.inf.elte.hu/~csa/minimum.htm>

Honnan szedegetheted össze a tudás morzsáit?

Félév elején minden előadó ajánl könyveket, jegyzeteket, amelyek az órához és a tantárgyhoz kapcsolódnak. Ha szerencséd van, az előadónak létezik saját jegyzete, amely nagyjából tartalmazza a félév és a vizsga anyagát (ilyenkor akár mellőzni is lehet az előadások látogatását, de ebbe úgylis hamar beletanultok). A jegyzeteket a **Jegyzetboltban** (Lágymányoson, a Bogdánffy úton, a részletek, - pl. az aktuális nyitvatartás - a Haliban megkérdezhetők) veheted meg (nyelvi jegyzeteket csak az illetékes tanszék írásbeli engedélyével vehetsz).

Még mindig szerencsés vagy, ha te és/vagy az évfolyamtársaid megfelelően jegyzeteltek. Ilyenkor fénymásolás útján terjed a tudás. Fénymásolás a **Mafihe-irodán** (2.64) kívül a **fénymásolószalonban** (Lágymányos, 1. emelet), és néhány tanszéki könyvtárban van (néhol csak könyvtári könyv másolható!). Van a városban ezen kívül néhány olcsó hely: pl. a Műszakinál (Tigra), a BTK-n (Pesti Barnabás u.) és a Duna Plaza-val szemben (RICOPY) a Gyöngyösi utcánál, a Ferenciek terén az AGFA diákszervízben. Nagyobb tétel másolása előtt érdemes felmérni a „piacot”!

Viszont ha egyik sem jön össze, és x darab könyvből kell összerakosgatni a megtanulandót a vizsgatematika alapján, akkor fel kell készülnöd egy igen nehéz időszakra. Ez kellemetlen, de mindenki vel megesik. Könyvet, szótárat, térképet, túrafelszerelést (és egyéb dolgokat) az egyetemen belül a **Hallgatói Boltban** árulnak (Lágymányos, minusz egyedik szint, déli front, amerre a madár sem jár...). A **Könyvesbolt** a Jegyzetbolthoz hasonlóan a Bogdánffy úton működik. Itt is támogatott áron vásárolhatod meg a szükséges tankönyveket, ám ide az illetékes tanszékről papírt kell kérned, mert csak ekkor leszel jogosult az árkedvezményre.

Íme még néhány hasznos könyvesbolt és könyvtár:

ELTE TTK könyvtárai :

Matematika könyvtár ősztől a Déli tömbben

(helyben olvasás, kölcsönzés, xerox-másolási lehetőség)

Fizika könyvtár Lágymányos, földszint

(helyben olvasás, kölcsönzés, xerox-másolási lehetőség)

Kémia könyvtár Lágymányos 1. em.

(helyben olvasás, xerox-másolási lehetőség, országos és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés)

Nagyobb budapesti könyvtárak :

ELTE Egyetemi Könyvtár V. Ferenciek tere 6.

BME Könyvtár XI. Budafoki út 4-6.

KFKI könyvtár XII. Konkoly Thege

M. kölcsönzéshez KFKI-s kezes szükséges út 29-33. IV épület

Országos Széchenyi Könyvtár I. Budavári Palota

Akadémiai könyvtár V. Arany János u. 1.

Országos Műszaki Könyvtár VIII. Múzeum u. 17.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár VIII. Szabó Ervin tér 1.

Országos Idegennyelvű Könyvtár V. Molnár u. 11.

Országgyűlési Könyvtár V. Kossuth L. tér 1-3.

Országos Pedagógiai Könyvtár V. Szalay u. 10-14.

Könyvesboltok :

Egyetemi Könyvesbolt V. Kossuth Lajos u. 18.

Múzeum Könyvesbolt V. Múzeum krt. 39.

Pedagógus Könyvesbolt V. Múzeum krt. 3.

Műszaki Könyvesbolt VII. Liszt Ferenc tér 9.

Technika Könyvesbolt XI. Bartók Béla út 17.

Kandó Kálmán Könyvesbolt V. Bajcsy-Zsilinszky út 20.

Fókusz Könyvruház VII. Rákóczi út 14.

Magiszter Könyvesbolt V. Városház u. 1.

Famulus Könyvesbolt V. Gerlóczy u. 7.

Gondolat Könyvesbolt V. Váci u. 7.

Typotex Kft. Boltja II. Retek u. 5.

Új és régi könyvek lelőhelye, érdemes meglátogatni.

Belt Könyvesbolt II. Bajnó u. 8.

Angol nyelvi kiadványok nagy választékban.

Központi Antikvárium V. Múzeum krt. 15.

Vannak felsőbbévesek is, akik már végigmentek ezeken a tortúrákon és pontosan tudják, mit és hol lehet megtalálni. Szerencsés vadászatot és minél simább (n-szer differenciálható vizsgaidőszakot kívánunk.

J. Fanni

Szegedi kiegészítő a Könyvajánlóhoz:

JATE Elméleti Fizikai Füzetek:

Bartha Ferenc: A Bell-egyenlőtlenség

Benedict Mihály: A kvantumoptika elemei

Benedict Mihály: Geometria és kvantummechanika, a Berry-fázis

Bogár Ferenc: Szuperszimmetria és alakinvariancia

Czirják Attila: Wigner függvények a kvantummechanikában

Gergely Á. László: Kényszeres dinamikai rendszerek I.

Gergely Á. László: Kényszeres dinamikai rendszerek II.

Gyémánt Iván: Fejezetek az elméleti mechanikából

Gyémánt Iván: Kvantummechanikai feladatok a mágnesség köréből

Iglói Ferenc: A kvantummechanika pályaintegrálos megfogalmazása

Kapuy Ede: Sűrűségfüggvények és alkalmazásuk a kvantummechanikai többtestproblémában

Papp György: Rezonáns alagutazás félvezetőkben

Toró Tibor: Bolyai János és az alapvető fizikai erők geometrizálása

Varga Zsuzsa: Multipólus-sugárzások

Varró Sándor: Nemlineáris folyamatok intenzív lézerezésben

Vitos Levente: A teljes töltéssűrűség módszer és alkalmazása a szilárdtestek elektronállapotainak meghatározására

Untener Kornél

A fenti füzetekből egy-egy példány a Mafihe-irodában megtekinthető.

Fizikus TDK Hétvége: Visegrád, november 9–11.